

Duin wijdt een serie aan het 'Duingevoel' van al dan niet bekende Nederlanders

Het duingevoel van Theo Bakker

RON RANZIJN

**De klokken van het Karmel-klooster luiden tot gebed
Nevelig het duin – ver weg de gevaren**

Bovenstaande dichtregels uit *Namiddag in Egmond* in de bundel Schaars licht van Hans Sleutelaar spreken Theo Bakker (1948) aan. Maar al te graag mag hij in het najaar bij de vroeg invallende duisternis een rondje maken door de duinen in de omgeving van zijn woonplaats Heiloo. „Als het dan ook nog regent, roepen de duinen met de verdorrende en verkleurende bladeren en de wegtrekkende vogels een soort droefenis op. Eindeloze melancholie, maar wel heel mooi.”, zegt hij daarover.

Maar ook in de andere seizoenen kan Theo Bakker niet buiten de duinen: „Het is voor mij ondenkbaar het zonder te moeten doen! Ik heb ze nodig om weer adem te halen. Te ontsnappen aan de krankzinnigheid van deze tijd, waarin van alles moet. Met zijn spanningen, zijn auto's, sirenes, gezap op televisie, noem maar op.” Hij kan er weer terugkeren naar een rusti-

ger, verstilte bestaansvorm. Met tijd om tot je zelf te komen en na te denken. Het is voor hem geen toeval, dat de Egmondse kloosters zich aan de binnenduintrand hebben gevestigd. Deze omgeving met de zee als eeuwig, rustgevend element in de nabijheid leent zich bij uitstek voor aandacht voor mysterieuze en spirituele zaken, voor contemplatie en meditatie.

Verdwalen

Theo Bakker beleefde zijn eerste avonturen in de Egmondse duinen als jongetje van een jaar of tien. Hij mocht mee, als zijn vader ging vissen met zeehengels vanaf het strand. Theo had zelf ook een klein hengeltje. In zijn herinnering was het altijd mooi weer. En het eindeloze strand was verder helemaal verlaten. Na een uurtje had hij het vissen wel bekeken. Dan trok hij het achterliggende duingebied in, waar hij vervolgens stevast de weg kwijtraakte: „Hoe vaak ik daar niet verdwaald ben, verschrikkelijk!” Maar na de nodige omzwervingen kwam hij altijd wel weer op het strand uit, om terug te keren naar zijn vader.

In de jaren daarna kwam hij vooral in het duin om met een groepje jongens hard te lopen. Sporten in de duinen is hij altijd blijven doen. Onder alle omstandigheden. „'s Winters hardlopen in de duinen, als het heeft gesneeuwd. Er is niets mooiers.”, merkt hij daarover op.

Vogelaar

Zijn belangstelling voor de zee en de kust bepaalde zijn studiekeuze: weg- en waterbouwkunde, met als specialisatie de winning en productie van water in de duinen. „Dat werd in die tijd in de natuurwereld nog gezien als een foute tak van sport”, blikt hij terug. Tijdens zijn opleiding tot civiel ingenieur in Delft ontmoette hij studiegenoot Piet Veel uit Alkmaar. Die was lid van de Nederlandse

De Kerf bij Schoorl, geschilderd door Pauline Bakker (acryl op doek www.paulinebakker.nl)

Het weidse landschap van de duinen: Boschplaat Terschelling (foto: Erik Wanders)

Jeugdbond voor Natuurstudie en wist veel van vogels. Door zijn toedoen werd Theo vogelaar. Dat betekende een verrijking voor zijn verblijf in de duinen.

Van groot belang in Theo Bakkers leven was het TNO-duinvalleienproject. Medio jaren zeventig van de vorige eeuw waren de waterleidingbedrijven van plan de winning in de duinen uit te breiden. Dat zou een driemaal zo groot beslag op het duingebied leggen. De natuurbeschermers trokken onder aanvoering van Ger Londo aan de bel. Er werd geld bij elkaar gehaald om een onderzoek naar de gevolgen voor de natuurwaarden te verrichten.

Uitverkoren

Theo Bakker was aan het kamperen op Vlieland, toen hij in het Posthuis telefonisch vernam dat hij tot het uitverkoren groepje onderzoekers behoorde. In eendrachtige samenwerking met drie anderen was hij drie jaar lang bezig met het karteren van alle Nederlandse kustduinen. „Een ontzettend mooie tijd”, zegt hij daarover. Hij leerde niet alleen alle Nederlandse duinterreinen kennen. De hydroloog stak bij het project bovendien de nodige kennis over planten op. Een van de collega's uit die tijd was vegetatiekundige Cor ten Haaf. Met hem richtte hij een ecologisch adviesbureau op, dat zich tot op de dag van vandaag veelvuldig met duingebieden bezighoudt.

Begin jaren tachtig was Theo Bakker actief als vogelwachter op Griend (voor Natuurmonumenten) en op Engelsmanplaat (voor Staatsbosbeheer). In 1988 kwam hij als opvolger van huidige Staatsbosbeheerdirecteur Erik Wanders in dienst bij het Duinwaterbedrijf Zuid-Holland. Hij kijkt met voldoening terug op

zijn zestien jaar durende 'lange mars door de instituten'. In die periode zag hij de aandacht voor natuur in de drinkwaterwereld enorm toenemen. „Er bleek veel meer mogelijk dan ooit gedacht.”, zegt hij over het herstel van de natuurwaarden in de duinen.

Ondanks het kantoorwerk als hoofd natuurbedrijf kon hij tussendoor het daadwerkelijke contact met het duinterrein dat hij onder zijn hoede had, behouden. Door zijn tochten per fiets van het ene kantoor in Katwijk naar het andere in Scheveningen. En tussendoor als hij poolshoogte ging nemen bij verschillende projecten. Hij was daarbij erg op de inhoud van het werk gericht. Theo Bakker vindt het dan ook een goede zaak, dat zijn opvolgster Georgette Leltz meer oog heeft voor de organisatorische kant van de werkzaamheden bij het waterbedrijf.

Niet opleuken

Voor Theo Bakker staat de intrinsieke waarde van de oorspronkelijke duinen met volop variatie, ruimte, rust en duisternis voorop.

Menselijke ingrepen als bosaanplant, asfaltpaden en uitkijktorens doen daar afbreuk aan.

„Ze moeten het niet willen opleuken met toeters en bellen. Laat het duin duin zijn. Dat is meer dan genoeg.”, zegt hij uit de grond van zijn hart.

Kleinschalige, menselijke activiteiten in de duinen bij de kustdorpen hebben wel zijn sympathie. Hij heeft zich dan ook ingezet voor het behoud van het zeedorpenlandschap bij Egmond aan Zee. Die paar oude konijnenstropers en die eigenzinnige rommelaars op hun aardappellandjes kunnen in zijn ogen weinig kwaad doen. Integendeel: ze zijn juist een verrijking van het duin.

Zijn nieuwe baan als hoofd terreinbeheer bij Staatsbosbeheer brengt Theo Bakker weer iets verder van de duinen. Des te meer reden om in zijn vrije tijd te genieten van de weidsheid van het uitgestrekte duingebied. Daar waar je je nog eenzaam kunt voelen in de goede zin van het woord. Het is voor hem nog steeds een wonder, dat in een dichtbevolkt land als Nederland zo'n omvangrijk, rijk en gevarieerd natuurgebied behouden is gebleven.

RON RANZIJN IS JOURNALIST EN DUINCONSULENT VOOR EGMOND VAN DE STICHTING DUINBEHOUD